

численні дипломи та грамоти за наукові доповіді, зроблені на різних симпозиумах, конгресах, з'їздах.

Серед найважливіших робіт Андріюка Л. В., які побачили світ за останні роки: «Інсульт. Вибрані питання діагностики, ускладнень, лікування, реабілітації» (2009), «Основи магнітотерапії» (2009), «Немедикаментозні методи лікування» (2011), «Вертебральні і екстравертебральні захворювання суглобів: мануальна діагностика і корекція» (2012), «Водолікування: інноваційні методики і технології» (2012), «Фізіотерапія і немедикаментозні

методи лікування» (2013), «Бальнеоароматерапія» (2013), «Використання вуглекислого газу в медичній реабілітації» (2014), «Основи фармакогнозії і фітотерапії» (2015), «Народна і нетрадиційна медицина» (2015).

*Редколегія журналу «Фітотерапія. Часопис»
Кафедра реабілітації та нетрадиційної
медицини Львівського національного медичного
університету ім. Данила Галицького
ВГО «Асоціація фахівців з народної і
нетрадиційної медицини України»*

ДО 50-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ

КОНОВАЛОВА ОЛЕНА ЮРІЇВНА

Коновалова Олена Юріївна,

*доктор фармацевтичних наук, професор, заслужений діяч науки та освіти РФ
фармакогност-фітохімік, завідувач кафедри фармацевтичної хімії
та фармакогнозії Київського медичного університету
Української асоціації народної медицини (КМУ УАНМ).*

Світ належить тим, хто захоплений своєю справою

Олена Юріївна Коновалова – з родини, де завжди панував дух любові і свята, де кожного дня один одному влаштовували маленькі приємні сюрпризи, де все робили разом, де всі члени родини були друзями, незалежно від різниці у віці, де горіли очі від пізнання нового, де було цікаво і радісно.

Олена Юріївна з пелюшок оберталася в науковому середовищі, бо народилася в оксамитовий сезон (19 вересня

1966 року) у фармацевтичній столиці України – місті Харкові, у родині науковців. Дівоче прізвище – Маковецька (багато наукових робіт вийшли з-під пера Олени Юріївни саме під цим прізвищем).

Олена Юріївна – науковець у 4 поколінні, ще її прадідусь Анахін Іван Карпович (1897-1943) був професором-ботаніком Харківського університету, вперше описав 5 нових видів водоростей і включений до баз даних видат-

них ботаніків Гарвардського і Кембриджського університетів).

Батьки Олени Юріївни – Маковецька Людмила Іванівна і Маковецький Юрій Павлович – люди неординарні, креативні, цікаві і люблячі. Мати – хімік-аналітик, кандидат хімічних наук, батько – хімік-органік, науковий співробітник Інституту органічної хімії НАН України. Дідусь – Маковецький Павло Степанович – доктор хімічних наук, професор, завідувач кафедри органічної хімії Української сільськогосподарської академії. Друга бабуся – Максютіна Ніна Павлівна (1925-2015) – фармацевт, доктор хімічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри фармакогнозії і ботаніки Національного медичного університету імені О. О. Богомольця.

Згодом сім'я Олени Юріївни перебралась у Київ. Саме у рідному для неї Києві вона зростала, навчалася, пізнавала світ, зустріла свою долю і досягла професійного та життєвого успіху.

Етапи становлення як особистості розпочалися зі шкільних років, ще коли Олена Юріївна реалізувала дитячу мрію своїх батьків і у 1980 р. (у 13 років) закінчила Київську музичну школу № 3 ім. В. С. Косенка по класу фортепіано.

Саме при навчанні в середній школі стала відчуватись енциклопедична широта інтересів Олени Юріївни як майбутнього науковця.

Це матеріалізувалося в активній участі Олени Юріївни у районних та міських олімпіадах з досить різноманітних дисциплін (математика, хімія, біологія, російська мова, англійська мова, фізика, історія). І нікого вже не дивувало, що кожний рік приносив Олені Юріївні багатий врожай перемог у вигляді перших, других, третіх місць разом із грамотами та нагородами.

Як свою професію Олена Юріївна бачила і стезю композитора, і театрального критика, і вивчення іноземних мов, але «наукові гени» перемогли, і врешті решт вона обрала фах біолога-біохіміка рослин, про що жодного разу не пошкодувала.

Закономірний підсумок – золота медаль Київської середньої школи № 33, вступний екзамен до ВУЗу на «відмінно» і ... новий етап життя – біологічний факультет Київського державного університету ім. Т. Г. Шевченка.

Ще будучи студенткою 3 курсу, Олена Юріївна почала свою професійну кар'єру з посади інженера у відділі біохімії Інституту ботаніки ім. М. Г. Холодного. Саме там вона на найсучаснішій в Україні (на той час) інструментально-приладній та науковій базі (прообраз сучасних інноваційних центрів та технопарків) виконала дві курсові та дипломну роботи.

Ботаніка ще традиційно з часів Карла Ліннея, батька систематики рослин, тяжіла до описово-систематизаторської парадигми. Олені Юріївні було цікаво вивчати

та класифікувати лікарські рослини саме з точки зору їх хімічного складу – хемосистематики, особливо – з позицій еволюційної хемосистематики. У майбутньому (в докторській дисертації) це дозволило Олені Юріївні модифікувати прийняту в світі внутрішньородову класифікацію роду звіробій *Hupericum L.* Натхненна цими революційними для біології ідеями, Олена Юріївна після закінчення з червоним дипломом КДУ в 1988 р. (спеціальність «біолог-фізіолог рослин») вступила до аспірантури ботанічного саду АН УРСР (нині Національний ботанічний сад ім. М. М. Гришка НАН України (НБС), у відділ медичної ботаніки.

Навчаючись в аспірантурі, вона займалася дослідженням біологічно активних речовин рослин, що належать до роду звіробій *Hupericum L.* При виконанні кандидатської дисертації дослідила 12 видів роду флори України в природі та в культурі, розробила технологію отримання екстракту зі звіробою звичайного, який має високу ефективність при гострому алкогольному сп'янінні.

У 25 років (у 1992 р.) захистила кандидатську дисертацію на тему «Біологічні особливості та порівняльна оцінка представників роду *Hupericum L.* України» (кандидат біологічних наук).

Захист кандидатської дисертації мав неабиякий резонанс у вузькоспеціалізованому науковому колі. У грудні 1992 після 3-ї Міжнародної конференції з медичної ботаніки Олені Юріївні запропонували продовжити дослідницьку роботу в Лондоні (University of London, High School of Pharmacy) на кафедрі фармакогнозії (Pharmacognosy Department) під керівництвом професора Фреда Еванса. Олена Юріївна не бачила себе поза Україною, і залишилась працювати у НБС, де «семимильними кроками» пройшла всі чотири щаблі наукової вертикалі – від молодшого до провідного наукового співробітника (останню посаду отримала вже після захисту докторської дисертації у 2002 р.).

Протягом роботи в НБС на колекційній ділянці «Лікарські рослини» створила власну колекцію видів звіробою світової флори – 73 види, які і стали об'єктами дослідження докторської дисертації.

В НБС нагороди також знаходили Олену Юріївну, вона отримувала стипендії Президента України, Президії Академії наук України, Державного комітету з науки і техніки України для молодих вчених, була Лауреатом премії НАН України для молодих вчених 2000 р.

У 1999 р. отримала вчене звання старшого наукового співробітника.

У 35 років (у 2002 р.) захистила докторську дисертацію на тему: «Біологічно активні речовини *Hupericum L.* як джерело створення лікарських засобів із заданими властивостями» (доктор фармацевтичних наук).

З часом виникла потреба передати набуті знання ін-

шим людям (особливо – небайдужим, що мають живий розум), захоплювати їх різними науковими новинками. Це логічно привело Олену Юрїївну до викладання. З 1999 року, ще працюючи в НБС, вона паралельно почала викладати фармакогнозію на кафедрі фармації Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

З вересня 2003 р. (з першого дня існування кафедри) по теперішній час – завідувач кафедри фармацевтичної хімії та фармакогнозії Київського медичного університету УАНМ (КМУ УАНМ), у створення якої Олена Юрїївна вклала частку своєї душі, професійні знання та уміння, і яка сьогодні має високий рейтинг серед відповідних кафедр в Україні. Олена Юрїївна чуйна, доброзичлива людина з позитивним світовідчуттям, яка випромінює світло, тепло, талановитий учений, мудрий і вимогливий керівник. Вона створила на кафедрі колектив однодумців, які водночас і підлегли, і друзі, де кожен відчуває себе членом великої, згуртованої родини, в якій панують відповідальність, відданість своїй справі, взаєморозуміння, взаємодопомога і повага, де комфортно працювати і робота приносить радість і задоволення. Цю атмосферу створює Олена Юрїївна і підтримують усі співробітники кафедри.

У 2011 р. вона отримала вчене звання професора.

О. Ю. Коновалова – член редакційної ради «Фармацевтичного журналу» і журналу «Фармакологія та лікарська токсикологія», редакційної колегії журналу «Фітотерапія. Часопис», член Спеціалізованої вченої ради по захисту кандидатських і докторських дисертацій при Національній медичній академії післядипломної освіти ім. П. Л. Шупика. 4 рази на рік (максимально дозволена ВАК України кількість) – перший опонент кандидатських і докторських дисертацій.

Основні професійні досягнення: вперше у світі довела можливість існування та відкрила новий клас глікозидів (глікозиди діантронів), розробила технологію їх отримання; автор нової класифікації природних сполук; вперше в Україні запровадила хемосистематичний підхід у фармакогнозії, а також комп'ютерне моделювання нових сполук із заданими властивостями; підготува-

ла 3 кандидатів наук; автор 248 наукових праць, у т.ч. – 16 навчальних посібників, 3 монографії і 9 патентів на винаходи, серед яких: «Біологічно активні речовини лікарських рослин. Навчальний посібник з фармакогнозії» (2008 р.), «Ботанико-фармакогностический словарь. Русско-украинско-английско-французско-немецко-латинский» (2010 р.), «Отруйні рослини. Навч. посібник» (2011 р.), «Мінеральні елементи лікарських рослин та їх роль у життєдіяльності людини» (2012 р.), «Ботанико-фармакогностичне дослідження видів звіробою при інтродукції в Україні» (2011 р.), «Фармакогностичне ресурсознавство з основами інтродукції рослин» (2013 р.) та інші.

Олена Юрїївна Коновалова має такі звання та нагороди: премія НАН України для молодих вчених (2000), «Заслужений діяч науки та освіти Російської Федерації» (2011), диплом лауреата «Найкраще навчально-методичне видання в галузі» та Національний сертифікат якості в номінації «Найкращий інформаційний проект» за шестимовний ботанико-фармакогностичний словник (російсько-українсько-англійсько-німецько-французько-латинський) на відкритій Всеросійській виставці-презентації навчально-методичних видань (Росія, м. Москва, 2011).

Дійсний член Європейської академії природознавства (Чорногорія).

Персональний сайт: www.pharmacognosy.com.ua.

Олена Юрїївна користується великою повагою і любов'ю серед колег, викладачів і студентів.

Щиро вітаємо вельмишановну Олену Юрїївну з ювілеєм і зичимо їй міцного здоров'я на довгі роки, щастя, успіхів і нових досягнень, творчої наснаги на подальші звершення на благо і процвітання фармацевтичної науки.

Ректорат ПВНЗ «Київський медичний університет УАНМ»

Редколегія журналу «Фітотерапія. Часопис»

Кафедра фармацевтичної хімії та фармакогнозії

